

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Att.: planter&biosikkerhed@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Vedrørende høring af Europa-Kommissionens udkast til forslag til regulering af planter frembragt med nye genomteknikker

Landbrugsstyrelsen har den 5. juli 2023 udsendt ovennævnte udkast i høring, **j.nr. 23-1925-000002**.

Resumé

Landbrug & Fødevarer hilser Kommissionens forslag til ny forordning om nye planteforædlingsteknikker velkommen og skal anbefale, at Danmark arbejder for forslaget vedtagelse. Landbrug & Fødevarer finder, det er hensigtsmæssigt, at der med forslaget lægges op til at undtage planter og produkter herfra fra den generelle regulering af genmodificerede organismer, når de er forædlet ved hjælp af visse nye genteknologier i kategorien NGT 1. Særligt de målrettede mutagenese-teknikker er vigtige redskaber til at udvikle afgrøderne og dermed imødegå de massive udfordringer i forhold til klima, bæredygtighed m.v., som landbruget og fødevarerproduktionen står overfor.

Det er imidlertid særdeles uheldigt, at der lægges op til at forbyde alle planter forædlet med de nye forædlingsteknikker i økologien. Landbrug & Fødevarer skal derfor anbefale, at Danmark arbejder for, at afgrøder fremavlet med målrettede mutageneseteknikker, hvor der ikke indsættes genmateriale (sdn-1) undtages fra dette forbud. Det er vigtigt i forhold til at sikre økologernes adgang til nye forbedrede plantesoorter.

Generelle bemærkninger

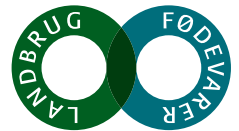
Landbrug & Fødevarer hilser det velkomment, at Kommissionen nu tager initiativ til at afbøde de særdeles uheldige effekter, der følger af EU-domstolens dom fra 2018 om, at alle nye genomteknikker udviklet efter 2001 skal reguleres som GMO.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at forslaget baserer sig på en række videnskabelige udtalelser, samt at sikkerhedsspørgsmålet er blevet grundigt behandlet af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA).

Landbrug & Fødevarer finder, det er hensigtsmæssigt, at Kommissionen lægger op til en ny forordning, som undtager planter og produkter herfra fra GMO-reguleringen (NGT kategori 1) og justerer risikovurderingerne for øvrige (NGT kategori 2).

NGT kategori 1

Kategorien NGT 1 er målrettet mutagenese (fx CRISPR) og cis-genese (indsættelse af hele gener inden for samme art). Fælles for dem er, at ændringerne sker inden for artens egne gener og ville kunne opstå naturligt eller ved traditionel forædling. Landbrug & Fødevarer finder, at NGT 1-kategorien skal ligestilles med tilsvarende traditionelt forædlede sorter af afgrøder.

Landbrug & Fødevarer kan således støtte, at det er planter med egenskaber, som kunne være opstået naturligt eller være frembragt med traditionel forædling (NGT1), som undtages fra den gældende regulering. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at en række traditionelle mutageneseteknikker, som var kendte før 2001, ligeledes er undtaget fra GMO-reguleringen.

Landbrug & Fødevarer finder det er særdeles hensigtsmæssigt, at der lægges op til en hurtig og objektiv proces til afklaring af, om en plante eller et produkt fra en plante opfylder kriterierne for kategori 1 NGT.

Særligt de nye præcise mutationsforædlingsteknikker, hvor der ikke indsættes DNA, er vigtige nye redskaber til at imødegå de meget store udfordringer landbrugs- og fødevarereproduktionen står overfor i forhold til klimaforandringer, øgede krav til bæredygtighed m.v.

Disse teknikker anvendes allerede i stigende omfang i andre dele af verden, hvorfor det er afgørende for danske og europæiske landmænds og planteforædleres konkurrenceevne, at der åbnes for deres anvendelse gennem denne meget velbegrundede og præcise justering af reglerne.

NGT kategori 2

Landbrug & Fødevarer kan også støtte, at planter og produkter herfra udviklet med nye plantege-
nomteknikker, som ikke opfylder de objektive kriterier for at være en NGT kategori 1, fortsat skal være omfattet af den gældende GMO-regulering, hvor der skal søges om tilladelse til forsøgsud-
sætning og markedsføring.

Det er dog meget positivt, at der lægges op til at justere på de krav, der stilles til vurderingen af disse NGT 2-afgrøder i lyset af, at risikoprofilen adskiller sig markant fra traditionelle GMO og produkter herfra.

Økologi

I forhold til økologien er Landbrug & Fødevarer uenige i forslaget om at udelukke økologiske landmænd fra at anvende visse af de teknologiske landvindinger, der ligger i NGT 1-kategorien.

Hvis ikke den økologiske produktion får mulighed for at dyrke de sorter, som udvikles med fx præcise mutageneseteknikker, hvor der ikke er indsat DNA (sdn-1) kan den blive betydeligt udfordret.

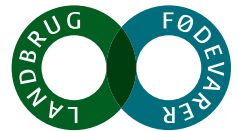
Det skyldes behovet for at kunne imødekomme de samme udfordringer, som konventionelle landmand står overfor med fx klima- og bæredygtighedskrav og for at få adgang til forbedrede sorter i takt med, at de nye forædlingsmetoder erstatter de traditionelle mutationsforædlingsmetoder.

Det er derfor vigtigt, at økologer også får mulighed for at købe udsæd fra sorter, som er udviklet med disse teknikker (sdn-1) eller som er krydset med sorter, som er resultatet af krydsninger mellem traditionelt forædlede sorter og NGT 1-sorter.

Økologerne bør selv kunne vælge de sorter, som fremmer denne produktionsmetode. På den baggrund mener Landbrug & Fødevarer, at spørgsmålet om anvendelse af NGT i økologien burde reguleres i økologiforordningen, og ikke i denne forordning.

Øvrige generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer kan støtte forslaget om, at afgrøder udviklet med disse teknikker ikke skal være omfattet af de geografiske dyrkningsundtagelser i henhold til Udsætningsdirektivets artikel 26b.

Det er endvidere særdeles positivt, at Kommissionens forslag på hensigtsmæssig måde adresserer de udfordringer, den gældende GMO-regulering giver i forhold til detektion og kontrol.

Landbrug & Fødevarer anser perspektiverne i de nye planteforædlingsteknikker for store. Metoderne åbner eksempelvis for hurtigere og mere præcist at få adgang til sorter med blandt andet bedre klima-, resistens- og tørkeegenskaber. I en fremtid med mere ustadige klima- og vejrforhold og et konstant ønske om mere bæredygtig brug af pesticider er de nye forædlingsmetoder uundværlige.

Landbrug & Fødevarer anser dermed også NGT'erne for at være et afgørende instrument i forhold til at sikre, at europæisk landbrug og fødevarerindustri kan nå i mål med de store ambitioner i den europæiske grønne pagt ("The European Green Deal"), og herunder ikke mindst "jord til bord"-strategien.

Afsluttende bemærkninger

Landbrug & Fødevarer stiller sig til rådighed for uddybning af ovenstående, og vender gerne tilbage med yderligere og mere tekniske bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen
Chefkonsulent
bsn@lf.dk
2724 5967